

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutraj izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h. ali gl. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrť leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravištvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

Oglašil in postavnice se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Naročnino in oglase je plačati oro Gorica.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravištvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.
„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

(Večerno izdaje.)

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Učni vspehi na našem gimnaziju.

Z našim nemškim gimnazijem, tem monstrumom učne uprave v deželi, v kateri nemščina niti deželni jezik ni, smo se bavili že ob raznih prilikah; kazati smo morali le prepogostoma na neverjetnosti, ki se godijo na tem državnem zavodu ter lepo popolnufjejo slike iz dežele neverjetnosti. Zlasti se bavimo z našim gimnazijem vsako leto koncem šolskega leta. Tako tudi letos.

Pred nami leži šolsko izvestje c. kr. državnega gimnazija v Gorici, pisano seveda v nemškem jeziku. Pregledali smo isto, in kopicca mislij se nam je rodila pri tem. Ne bomo jih tu naštevali, ker bi iz članka postalo več člankov, ogledati pa si hočemo za danes поблиže le končne učne vspehe, to je napredovanje učencev v šolskem pouku.

Klasifikacija izkazuje 488 učencev, med temi 46 odličnjakov, 341 jih je dobilo prvi red, 60 drugi, 28 pa tretji; ostalim 13 so dovolili ponavljalni izpit.

Po narodnosti je bilo Slovencev s pripravljanim razredom (36) vred 210, Lahov 201, Nemcev pa 41. In če pogledamo s stališča narodnosti klasifikacije, pa vidimo, da zavzemajo prvo mesto Lah. Slovenci so dobro zastopani pri drugem in tretjem redu, neprimerno pri prvem, najmanj pa pri odlični. Da, število odličnjakov, vzeto po narodnosti, je naravnost presenetljivo. Kajti izmed 46 odličnjakov je Slovencev samo 12, izmed teh 10 v spodnjih razredih in le 2 v višjih. Lahov pa je odličnjakov 31, in sicer po večini Furlanov.

Učna uprava je s takimi vspehi vsestransko zadovoljna, da, klasifikacija prav odgovarja njenim intencijam. Učna uprava sedaj lahko pokazuje Lahom da nemški gimnazij v Gorici je povsem na svojem mestu. Vspehi govorijo, da laška mladina kaj lahko napreduje na tem nemškem zavodu, nemščino je treba v Avstriji tako znati, torej bi bila neumestna vsaka prememba. Lah napredujejo na tem zavodu kakor sinovi

kulturnega naroda, Slovenci pa kot sinovi inferiornega plemena! To pa je muzika, katero Lah jako radi slišijo, tako radi, da pozabljajo na zahteve, katero stavlja ob časih nevolje, ter se klanjajo modrosti vlade, ki zna tako lepo skrbeti, da njihovi sinovi lepo vrlo napredujejo, Slovenci pa zaostajajo, prav kakor želijo Lah in prav tako, kakor to velava slavnoznani primorski sistem.

Nimamo namena, tukaj poveličevati našo mladino brezsmiselno ter jo morda slikati tako, kakoršna ni, — saj smo bili prav mi tisti, ki smo, v svesti si dobre stvari, že večkrat brezobzirno povedali naši mladini že marsikaj v obraz — toda učni vspehi pa nas kar ne morejo prepričati, da bi naša mladina stala tako daleč za laško, kakor kaže to šolsko izvestje našega gimnazija. Tega ne verjamemo in to naravnost izključujemo.

Upoštujemo vse težkoče, ki slonijo na ledjih našega dijaka, upoštujemo njegove vrline in slabosti, upoštujemo nemški učni jezik — toda kar ne gre nam v glavo, da bi zaostajal slovenski dijak za laškim tako, kakor ga nam slika šolsko izvestje. Tu vmes je nekaj drugega, da, tu sem, kakor rečeno, sega roka našega slavnega sistema, in ultranemški profesorji so njegovi pionirji. Ti možje, katere tako radi pošiljajo k nam z daljnega severa, simpatizujejo z Lah, nasproti Slovincem pa le preradi v podobi dvojke in trojke kažejo svojo pedagoško naklonjenost. Ker je vrhu tega vsa uprava tega zavoda taka, da ima v prvi vrsti zadovoljevati Lahe, Slovenci so le bolj pastorke, se potem ni čuditi, da so učni vspehi taki, kakoršni so.

Laški listi so z vidnim veseljem pripovedovali, kako lepe učne vspehe da so dosegli njihovi dijaki na goriškem gimnaziju, zlasti so s ponosom kazali na število svojih odličnjakov, — nam pa se je krčilo srce, ker jasno nam je bilo, kaj tiči za temi vspehi!

Čas je prešel kakor sen.
Vrnil sem se nekoliko utrujen, toda pijan...

XV.

V delavnici naletim nepričakovano na Suslovska in Katrico.

Hoteli so me iznenaditi...

Čemu jim je ta Švjatecki povedal, da se gotovo v kratkem vrnem?

Niti Katrica niti Saslovska me niso spoznali. Dokaz, kako sem bil dobro preoblečen! Približam se h Katrici ter jo primem za roko; ona pa se uniče nekoliko prestrašena.

»Katčica, me li ne poznaš?« vprašam.

»Saj je to Vladek,« omeni Švjatecki.

Katrica me pozornejše pogleda: naposled se jame smejati, govoreča:

»Fuj! kako oduren je ta berač!«

Jaz sem oduren berač! Radoveden sem, kje je videla čednejšega? Toda bedni Katrici, izgojeni v estetičnih pred-

sodkih gospoda Suslovskega, je gotovo vsak berač oduren.

Skrijem se v kuhinjo in čez nekaj časa se znovič pokažem v svoji prvi podobi.

Katrica in stariši jamejo poizvedovati, kaj pomeni ta maškerada.

Učna uprava se postavlja vedno očitneje in odločneje na to stališče, da treba Lahom olajševati pouk, Slovincem pa ga zagrenjevati — vsenemški profesorji — med njimi, žal, se dobi tudi kak slovenski! — pa skrbijo za to izvrstno. Le vprašajte gospode, ki so pohajali ta zavod, Vam povedo razne reči, ki le potrdijo naše pisanje.

V zadnjem času je bilo čuti gibanje toliko na slovenski kolikor na laški strani v deželi po ustanovitvi slovenskega in laškega gimnazija v Gorici. Za to so tu vsi predpogoji. Vlada pa noče imeti ne slovenskega ne laškega gimnazija v Gorici, marveč edinole nemški. Radi tega pa skuša zatreti to gibanje tako, da zadovoljuje Lahe; Slovenci pa ne prihajajo v poštev, marveč se jih bo slikalo le kot nezadovoljneže in sitneže, ako se upirajo nemškemu gimnaziju v Gorici ter zahtevajo slovenski, češ: glejte, Lah pa so zadovoljni. In za to, da Slovenci ne dobijo nič, v tako svrhu se Lahe dobi kaj hitro — zlasti še, ako je zajamčeno, da ne bodo trpeli škode. In učni vspehi na našem gimnaziju kažejo, da je ne trpijo; trpimo jo mi.

Proti zahtevi Slovencev po slovenskem gimnaziju v Gorici je torej vlada dobro oborožena, in ako bo izkazovala tudi v bodoče take učne vspehe, kakor letos, bodo molčali tudi Lah — toda molčati ne smemo mi, marveč vedno glasneje in glasneje moramo prihajati na dan z zahtevo po slovenskem gimnaziju v Gorici, kajti na dlani je, da le tak gimnazij more biti našemu dijaku varno zavetje v svrhu izobrazbe. Nemški gimnazij je zapustil nasproti Slovincem popolnoma vsako pedagoško stališče; zato moramo gledati, da dobimo drug gimnazijski zavod, na katerem se ne bo merilo z dvojno mero ter se ne bo delala ž njim politika.

Za to se moramo boriti prav resno, ker je nam pri srečju napredek naše mladine, da bo mogla ista do manj in več važnejših mest v našem splošnem živ-

»Kaj pomeni ta maškerada?... Zelo priprosta reč... Evo vidite, gospoda, mi slikarji vstrezamo drug drugemu ter si vzajemno služimo v modele. Tako mi je služil Švjatecki, ko sem slikal starega Žida. Ga-li nisi spoznala, Katrica, na sliki? Jaz sedaj služim Cepkovskemu. Med slikarji je že taka navada, zlasti ker v Varšavi nedostaja modelov.

»Prišli smo te iznenaditi,« pravi Katrica; »vrhu tega pa še, odkar sem živa, nisem bila v slikarski delavnici. Oh, kako je tu vse v neredu! Ali je tako pri vseh slikarjih?«

»Več ali manj, več ali manj.«

Gospod Suslovski najavi, da želi pri meni nekoliko več redu ter da se nadeja v tem oziru premembe v bodočnosti. Kar mikalo me je, razbiti mu na glavi svojo liro. Katrica pa se med tem koketno nasmeje ter pravi:

»Je neki slikar, pri katerem bo vse drugače, ko se jaz enkrat poprimum dela... vse mora biti redno vloženo.«

Tako govoreč dvigne kvišku svoj potlačen nos, gleda na preproge pajčevino, zaljšajočo kôta najine delavnice, ter pristavi:

ljenju v Primorju ter ne bodo nam le Lah gospodarili.

Ko pride v to prva ugodna prilika, jo moramo korenito izkoristiti.

Poslanci, čujte!

Dopisi.

Zagreb, 20. srpnja 1902. — (Klerikalna struja u Hrvatskoj.) Hrvatska je zbilja sretna; ovdje su na dnevnom redu skupštine bile radi protesta, bilo dopadnosti radi.

Tako je bila i 6. o. m. u Spljetu skupština, koju je sazvao spljetski načelnik Mič; radilo se naime o uvedanju staroslovenskog bogoslužja u sve hrvatske biskupije. Resolucija je naravno tim povodom stvorena, no još prije nego stvorena bila, moglo se predmijevati, da će ostali „glas vapjućega u pustinji“.

Markantno je, da je svećenstvu bilo zabranjeno prisustvovati u samoj skupštini i to posebnim biskupskim dekretom!

Ja se mnogo nikad, dapače niti a nijesam zagrijavao za vjerska pitanja, jer do njih malo držim, ali mislim da će biti svakako zgodno, da se malo tim pozabavimo.

Evo, većina hrvatskog naroda hoće, da se uvede u crkve staroslovensko bogoslužje, — kojem je našla na protivnoj strani svoje vlastite sinove one, koji žive iz narodnih žrtava, a to su svećenici!!

Tako se evo i sada svećenstvo pokazalo, da nije hrvatskim čuvtvom zadovoljeno, već da mu je nada sve Rim sa njihovim sv. kraljem. Na žalost, to sam se osvjedočio i u razgovoru s onima, koji su bili kao gimnazijalci vatreni Hrvati, s mojim kolegama u Goriškom sjemeništu; a svaki dan se više i više možem da osvjedočavam sa ovdješnim popovima! — Svaki put kad se radilo o kakvoj klerikalnoj akciji u Hrvatskoj, crne se mantije nadju na okupu; to nam svjedoči i toliko provikani: Katolički kongres u Zagrebu, gdje se nazdravljalo papi-kralju! — a svjedoči nam evo i posveta ovdješnje Franjevačke crkve, gdje su se našla 3 biskupa sa tolikim pitomim janjcima; a to isto će nam posvjedočiti i najnovija posveta crkve za one, kojih drugi narodi tjeraju, — a mi ih pri-

»Saj celo kupca mora osupniti tak nered... Naj le kateri pride, čuti se takoj kakor v tandlu. Evo na primer to orožje, groza, kako je zarjavelo. A med tem treba je le poklicati služabnico, ukazati ji razbiti nekoliko opeke — in vse se jame lesketati kakor nov samovar.«

»Jezus, Marija! Ona govori o kupcih ter hoče snažiti z opeko moje oklepe, pridobljene iz mogil... Oh, Katrica, Katrica!«

Suslovski, ves srečen, jo poljubi na čelo, a Švjatecki jame nekako zlobno kričati, kar me je spominjalo na vranovo krokanje.

Katrica mi grozi s prstičem pod nos ter nadaljuje:

»Prosim, da si zapomnite, da se vse spremeni.«

Na to pa dostavi:

»Ako neki gospodič ne pride nočojšnji večer k nam, zameri se nam tako, da ga ne bomo več imeli radi.«

Po teh besedah si zakrije lice. Ne morem reči, da bi ne bilo dokaj mičnosti na njenem licu... Objubim ji, da pridem ter pospreim svojo bodočo rodbino navzdol...

(Dolje pride.)

TA TRETJA.

Kratkčasna povest.

Poljski spisal H. Sienkiewicz.

Posl. Podravski.

(Dalje)

Helena posluša brez vseh predsodkov, brez umetne vneme, toda v njenih prozornih očeh vidim, da ji poslušanje petja provzroča radost.

Kaka razlika med onimi Ukrajinkami, ki prihajajo o pustu v Varšavo ter med plesom tožijo svojim plesalcem o tugi za Ukrajino; v resnici pa, kakor mi trdi jeden mojih znancev, bi se nobena ne dala niti s kavelji odleči iz Varšave na svojo Ukrajino!

Helena posluša, kima s svojo zalo glavico, včasih reče Evici »to znam« ter poje ob enem z menoj; jaz pa sem prekosal samega sebe. Izmečem iz spomina in prsij celo zalogo stepnega gradiva, začeni od »hetmaniv, licariv i kozakiv« ter končavši na sokolah, Sonjah Marusjah, stepah, mogilah in Bog vé na čem. Sam se čudim, od kod se mi je tega toliko nabralo.

mamo! Na patriotskim sastancima zaludu traziš biskupa ili u masi zastupano svećenstvo, tu ih nema; tu se ne drže zdravice papi! Zaludu gledaš arak darovatelja za ovu ili onu patriotsku družbu, nema ih! Nije li to sramota, jedan nadbiskup zagrebački Posilović nije još darovao nikakve svote za istarsku družbu Cirila i Metoda?!

Evo, takvo je toli razvikano patriotskim čustvima svećenstvo u Hrvatskoj!

Za crkve ili kojekakve smutljivce plaćaju, neka narod fanatiziraju i smućaju, tu imadu dosti novaca, a kad se radi, da se narodu pomogne, te da ga se materijalno i moralno podigne, — tu su siromasi. Eto, takvi su vam i kod nas, ali je zalosno, da ih još većina hrvatskoga naroda nije ili ne će da upozna; njima je više do naslednika sv. Petra na kraljevskoj stolici, nego do slobode hrvatskoga naroda!

Svršavam sa rječima slavnog talijanskog pjesnika, koji ih je dobro upoznao:

Viva la santa bottega, dove il danaro...

Domaće in razne novice.

Gospodje peval „pevskega in glasbenega društva“, kateri sodelujejo pri veselici v Črnicah, se opozarjajo, da bode čakala žarč-nijera jutri popoldne „pri Zvezdi“. Prosi se — točnosti!

Konskracija prom. nadškofa in kneza. — Vsa slovesnost se izvrši v Veliki cerkvi. Posveti novega nadškofa in kneza poreško-puljski skof Flapp, asistiral bosta pa ljubljanski skof Jeglič in tržaski Nagl. Ceremonija prične ob 9. uri v nedeljo 20. t. m.

Deželni zbor. Seja je pričela ob 5^{3/4}. Na dnevnem redu je bilo 29 točk, ali na razpravljanje so prišle le 4 prve. Te so: 1) Motivacija predloga o toku Vipave od kranjske meje naprej. (Štrekelj.) 2) Motivacija predloga o prošnji na vlado, da sprejme v svojo upravo okrajno cesto od Ajdovščine pri Rebku v Rihemberg in Komen do „božjega Polja“ pri Proseku. (Štrekelj.) 3) Motivacija predloga za napravo načrta zakona o spremembi občinskega reda in občinskovolilnega reda. (Jakoncic.) 4) Poročila deželnega odbora o zgradbi deželne norišnice. (Verzegnassi.)

Poslanec Štrekelj je utemeljeval svoja dva predloga v kratkih pa jedrnatih besedah ter izposloval najnost drugemu predlogu, ki je bila tudi sprejeta. Prvi predlog se je izročil finančnemu odseku. Posl. Jakoncic je utemeljil svoj predlog, ki se je izročil pravnemu odseku. Na to je prišla na vrsto 4. točka: norišnica, pri kateri se je unela obširna debata, v katero so posegli dr. Tuma, Luzzatto, Verzegnassi, Faidutti. Dr. Tuma se je protivil predlogu dež. odbora, dokazoval, da predlog nima nikake logične niti, da za 30 norceve ne kaže, zidati zavod po predloženem sistemu, česar so ga prepričali izvedenci, povdarjal potrebo sodbe psihijatra itd. v daljšem govoru ter predlagal zgradbo norišnice po centralnem sistemu, za kar zahtuje 400.000 K, in pozneje kolonije v Furlaniji in v planinah. Njegov govor je tolmačil dež. glavar, ali ker je bil slabo pre-

tolmačen in tudi slabo razumljen, kar se je videlo posebno pri Verzegnassiju, je dr. Tuma v laskem jeziku označil svoje stališče laskim poslancem. Po dolgi debati se je sprejel predlog dež. odbora, ki se glasi:

Deželni zbor blagovoli skleniti:

1. Naroča se dež. odboru, da izvede zgradbo deželne norišnice, s potroškom k večjemu 950.000 kron, na prostoru obsežnem 15 hektarjev in 14 ar, ki ga je on vže ukupil v to svrhu, za 350 norceve, na najpriprostejši in najekonomičnejši način ter po sistemu raztegnjenih paviljonov z združeno poljedelsko kolonijo.

2. Podrobni načrti naj se izdelajo po tehničnih veščakih pod nadstvom in s sodelovanjem deželnega stavbinskega urada ter s pomočjo poljedelskih strokovnjakov (agronomov) v smislu načelnega načrta, ki ga je izdelala komisija, sestavljena za zgradbo dež. norišnice. Pri tem se je držati predlaganih sprememb, obseženih v poročilu deželnega inženirja z dne 8. julija 1902 št. 8., oziraje se na potrebo, da se prepusti prostost za morebitni razvoj norišničnega stavbarstva kakor tudi za eventualno razširjenje zavoda. Vsi ti izdelki naj se predložijo dr. Josipu Kravtšcu, ravnatelju norišnice v Kierling-Guggingu za blagohotno mnenje ter po njegovi odobritvi oziroma potem ko so se uglasila morebitna različna mnenja, naj se zgradi norišnica po teh podrobnih načrtih.

3. Pooblašča se deželni odbor, naj zajme potem ko so se dovršili vsi potrebni predhodni ukrepi, javno deželno posojilo v delnih obveznicah po največ 4% v največjem nominalnem znesku 1.000.000 kron pod najugodnejšimi pogoji in v dobi, ki se mu bo zdela najbolj primerna; te delne obveznice naj bodo za imetnika proste rentnega davka in vsake pristojbine in se imajo razdolžiti v 60 letnih zrebanjih; dohodki posojila se imajo uporabiti izključno v pokritje gradbenih in pohištvenih stroškov deželne norišnice.

Deželni odbor naj tudi ukrene potrebno, da se obveznicam tega posojila prizna zakonodajnim potom privilegij koristne naložitve pupilarnih glavnih in da pridobi vse olajšave in izjeme, do katerih imajo pravico posojila za dobrodelne in občekoristne namene.

4. Deželni odbor se nadalje pooblašča, da eventualno zajme navedeno posojilo v znesku 1.000.000 kron pri dež. hipotečnem zavodu, ki se ima ustanoviti, po določenih pravilnikih, potrjenega od dež. zbora, in brez prispevka k opravnim stroškom kakor določeno v § 26. točka 2 omenjenega pravilnika.

5. Pooblašča se dež. odbor, da pokrije troške za zgradbo norišnice, dokler se ne izdajo obveznice navedene pod točko 3. oziroma dokler se ne zajme posojilo omenjeno pod točko 4. z zajetjem denarja do najvišjega zneska 1.000.000 pri kakem kreditnem zavodu na tekoči račun.

6. Slednjic se nalaga tudi deželnemu odboru, da izdelata po tehničnih in zdravniških zvedencih načelni načrt in podrobne tehnično-financične načrte za zgradbo dež. bolnišnice, in naj predložijo v sklepanje dež. zbora.

Klerikalni slov. poslanci so igrali v vsej tej reči zalostno vlogo. Lani so prvotno

plačilo. Ne hudujte se, saj Vas čakajo onkraj groba (t. j. onkraj goriškega pokopališča pri Krombergu) večje dobrote. No, tudi on je imel vseh in nobenemu delavcu ni bilo treba iti tisto jutro „na golas“, ker vsi so bili siti njegovih klobasarij. Kaj, ko bi bil K. pisec onih člankov v „Primorskem Listu“ pod naslovom: „Socijalno vprašanje?“ Nekatera mesta pričajo zanj, druga pa za dr. Pavlico, kateremu kot 36 let staremu, postavnemu možu manjkajo še štiri leta, da doseže tirolsko „sedmo leto“. Slišal sem, da se je ta svetli mož pisal prej Palica, da se pa ne bi mislilo nanj, ko se bi molilo v litanijah vseh svetnikov: „palice ali sibe bože reši nas, o Gospod!“ si je spremenil svoje ime v „Pa(v)lica“. Toda pustimo to stvar, da ne prihiti preč. g. Dermastja v Gorico in zmeri dr. Pavlico, ker ze tako rad meri palice. Prihod g. Dermastje v Gorico pomeni draginjno ali vsaj podraženje vseh živil. Kdo bi pač zameril prodajalcem, ki hočejo imeti tu pa tam gotov dobiček.

Drugi vzgled! Pod vplivom vročega poletnega solca si je pustil napraviti Čahej visoke pete svojim črevljem in si s tem zdaljšal svoje noge, češ, vsaj na-me ne bodo citirali slovenskega pregovora: „Laž ima kratke noge“.

Tretji vzgled! G. R., kateri rad prisustvuje marljivemu delovanju ljudskih ope-

odšli iz dvorane, ker se ni oddal predlog fin. odseku, potem ko se je ugodilo kaprici dr. Rojca, da se morajo izvedenci izreči, ali je zidati norišnico in bolnišnico na istem prostoru, pa so glasovali za odsekove načrt, po katerem se je določilo 1.200.000 K za norišnico. Ker je prišla ta zadeva z nova na dnevni red, so pa glasovali zopet, kakor so hoteli Lahi; to pot za 950.000 K. Kakor hočejo Lahi, tako pa glasujejo: zadovoljni so, da jih le malce poplahtajo, kakor se je zgodilo bržčas tudi z zadnjo točko v predlogu!

Tako je sprejeta z glasovi laških poslancev z glavarjem vred in z glasovi slovenskih klerikalcev gradnja norišnice, ki nikakor ne odgovarja našim potrebam in je obilo predraga! Interese davkoplačevalcev in koristi dežele je ta družba jako slabo zastopala!

Obsirno prihodnjic! Reči pa moramo že danes, da ta reč z norišnico iz lanskega leta in letos postavlja deželno gospodarstvo v vedno čudnejšo luč!

Na e. kr. pripravitelj za učiteljska v Podgori pri Gorici bode sklep solskega leta 1901.—1902. dne 15. julija. Prihodnje solsko leto se prične dne 16. septembra. V ta zavod se sprejema krepke in zdrave dečke, ki se žele posvetiti učiteljskemu stanu, so dosegli 14 leto svoje starosti in dovršili z dobrim uspehom ljudsko šolo, in take, ki so obiskovali kak razred srednjih šol. Čas pripravljanja za vstop na učiteljsko traja pri ugodnih razmerah eno leto. Pridni pa revni učenci dobe konec solskega leta nekaj državne podpore. Podrobnosti glede vsprejema v ta zavod se bodo pravočasno objavile.

Mestni svet goriški in „malkontenti“. — V četrtek zvečer je bila napovedana seja mestnega sveta goriškega, ali seje ni bilo, ker ni bilo zadostnega števila svetovalcev. Pravijo, da mestni očetje niso hoteli iti k seji radi novih svetovalcev, kateri so izvoljeni po listi „malkontentov“. Da, pravijo celo, da so gg. „konziliri“ vprizorili natihoma cel komplot, kako bi se dalo narediti, da ne bi potrdili novih 5 svetovalcev, katere so izvolili „malkontenti“. Glasilo „malkontentov“, tukajšnji „Gazzettino popolare“, očita v ostrih besedah mestnim očetom brezbriznost za občinske koristi, očita jim, da se boje vsake kontrole, da se le šalijo z občin blagom, da obči koristi predpostavljajo svoje osebne mržnje in muhe ter zahteva posredovanje vlade, katera naj razpusti mestni svet, nastavi svojega komisarja ter razpiše splošne volitve.

Kakor se vidi, se zbira pravi vihar nad mestnim svetom, kateri ga bržčas spiha iz mestne palače!

Pekovski pomočniki v Gorici so se glede svojih zahtev do gospodarjev sporazumeli z njimi tako, da se jih ne more siliti, nositi kruh po hišah ter da naj bo najmanjša plača K 16. Svoji zahtevi po nedeljskem počitku so se odrekli proti odškodnini K 2.

Za pogorelce v Srpencih. — Dne 14. maja letos je uničil požar več hiš v Srpencih. Namestništvo je soglasno z občino

karn v Biljah, je pred kratkim provzročil s svojo navzočnostjo, da so se vse opeke prismodile, in kdo naj popiše njegovo veselje, ko je zapazil, da so vse opeke postale črne, — klerikalne. Mogoče mu pride „razkrinkano obrambno društvo na pomoč“, in potrpežljivi koš „Socinega“ urednika bo zopet moral požreti par „ni-res-ov“, ki se bodo približno glasili tako-le:

1. Ni res, da se je radi moje navzočnosti prismodila opeka, pač pa je res, da se vsaka peč imenitno posreči, opeka je izborna in priporočam jo tem potom slavnemu občinstvu to stran in preko morja.

2. Ni res, toda prepameten sem, da si bi mislil vse one neumnosti, katere kurač R. lahko spravi v „ni-res-e“.

„Kdor zna, zna“, je rekel celo Homunculi, ko je spisal prvo sobotno pismo, — je rekel celo don Antonio, ko je hotel spraviti Fabianija v deželni zbor, ko je bilo pač vsem jasno, da ni pri verifikaciji dr. Treota nobene točke več, ki bi govorila proti njemu, — je rekel celo kaplan K., ko je kvasil o plačilu onkraj groba, s katerim se gotovo ne strinja njegova kuharica, ki hoče biti plačana najbrže vsak mesec že na tem svetu. Saj slednjic bi ne bilo slabo, ako bi ukazal nekega vročega poletnega dne vino-tržcu kaplan: „Prinesite mi vina za tisoč dni odpustka!“ ali pa zidarju: „Pobelite

dovolilo javno nabiranje prispevkov za 14 družin, katere so vsled tega požara zgubile vse svoje imetje, ki je bilo krito z zavarovanjem le deloma. Za pomoč ponesrečencem smejo nabirati vsa županstva v naši deželi.

Telefonične zveze. — Finančno ministerstvo je dalo trgovinskemu ministerstvu 800.000 K na razpolago za popolnitev telefonične zveze. Tudi Gorica živo pogreša medmestne telefonične zveze; naravnost čudovito pa se sliši, da nimamo niti s Trstom telefonične zveze. Pa morda kaj kane od tistih 800.000 kronic tudi sem k nam na Primorsko!

Poselske knjižice. — Nekatera oblastva se vedno kolekujejo poselske knjižice. Poselske knjižice, kakor tudi vsi spisi in vloge v poselskih zadevah so v smislu postave 13. junija 1896. drž. zak. št. 95 koleka proste, na kar opozarjamo prizadete.

V Gradežu, v tem krasnem morskem kopališču, je bilo dne 10. t. m. že tujcev: 889 moskih in 1011 žensk. Pričakujejo pa se novih.

S koleša je padel, kakor poročajo iz Krmina, neki urar Vizintin iz Istre. Padel je tako nesrečno, da si je pretresel možgane. Nahaja se v bolnišnici v Krminu.

Izpred sodnije. — Iv. Bertoz iz Vermeljana je star šele 26 let, pa je bil že opelevano zaprt radi tatvine. Sredi marca je ukradel svojemu gospodarju Golobiču 75 lir, 15. jun. pa Fr. Cotiču 12 kron in srebrno uro z verižico, vredno 20 K. Ker je radi poprejšnjih kazni slabo zapisan pri sodnji, so ga obsodili na 2^{1/2} leta ječe, s postom vsake tri mesece. Potem pa ga pošljejo v prisilno delavnico.

Štrajk na Vipavski železnici. — V četrtek so začeli štrajkati delavci pri izkopavanju na Vipavski železnici. Delali so od 5. zjutraj do 7. zvečer s počitkom 2 ur vmes. Dobivali pa so za to delo na dan 2 K 10 v. Nezadovoljni s takim plačilom, zlasti se ker je delo v sedanjih vročinih prenaporno, so zahtevali na dan 3 K 40 v ter zmanjšanje delavskega časa tako, da bi delali od 6. zjutraj do 6. zvečer s počitkom 2 ur, ali pa do 5., s počitkom 1 uro. — Kakor čujemo, je štrajk že končan. Povisek 10 vin.

Bralno društvo v Črnicah vabi na veselico s plesom, katero priredi v nedeljo dne 13. t. m. ob 4. uri popoldne v prostor... g. Leop. Bolko. Vspored: 1. H. Volarič: „Ti osrečiti jo hoti“, domači možki zbor. 2. Pozdrav. 3. Bendl: „Svoji k svojim“, oddelek možkega zbora pevskega in glasbenega društva iz Gorice. 4. H. Volarič: „Zvečer“, domači pevski zbor. 5. Deklamacija: Krilan: „Stara mati“. 6. Igra: Blaznica v prvem nadstropju. 7. Zajec: „Crnogorac Crnogorki“, oddelek možkega zbora pevskega in glasbenega društva. 8. Šaljivo srečkanje. 9. Bartel: „Slovan na dan“, domači pevski zbor. 10. Ples. Vstopnina: k veselici 50 vin., sedež 20 vin. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Bralno in pevsko društvo iz Dobravlj in Skrilj. — Veselica v Dobravljah dne 6. t. m. je imela tudi dober gmoten

mi kuhinjo za 235 dni odpustka! To bi imenitno izhajal!

Ni dolgo od tega, ko sem se izprehajal po vipavski vasi, in ker sem bil lačen in zejen, sem stopil v gostilno. Gospodar mi prinese naročeni sir v slovenskem časopisu, v malo znani „Zgodnji Danici“. Ker nisem imel ravno drugega dela, začel sem jo čitati: „7. Čas. Kaj je čas? Čas je nič!“ In o tem niču govori kaplan Anton Merhun (nomen est omen) dolge stavke, dolge odstavke. Zdej lahko vedo filozofi, kaj je nič; to je dolga, dolga klobasa kaplana Antona Merhuna v „Zgodnji Danici“. V točki 10. definira isti ženij „svet“ kot vse one ljudi, ki iščejo svojo srečo v grehu. Torej je pač bolje za vsakogar, ki si hoče ogledati svet, ki hoče potovati po suhem in po morju, da stopi v najbližjo ječo k jetnikom, ki so iskali svojo srečo v grehu, in da pošlje od vseh teh ljudij svojem fotografije, katere bi v tem slučaju nadomestovale oglednice, v dokaz, da je res videl mnogo sveta. Kaj pa Kolumb? Ali misliš, dragi kaplan Anton Merhun, da je ta slavni mož videl novi svet? Ne, nikoli ga ni videl, pač pa, — po Tvojem — novega neznanega še grešnika.

Gotovo je tudi ta kaplan izustil oni stavek — „Kdor zna, zna“, ko je prebiral svoje duševno otroče tiskano v „Zgodnji Danici“, in koncem vsega je postavil še oso-

V deželi neverjetnosti.

(Nadaljuje Ahasver.)

Vročje poletno solnce pošilja svoje pekoče žarke tudi v deželo neverjetnosti. Ker pa ni Šustersičevega „sv. Duha“, da bi obseščili primorske kavce in kavke, in ker tudi sami prostovoljno prenašajo po vzgledu svetnikov in svetnic vse neprijetnosti, poslani jim od zgoraj, se mnogokrat pripeti, da prismode tu pa tam ti zgoči žarki mnogim razum in pamet, kar pa voljno prenašajo, češ: vse v večjo čast božjo!

Evo vam par takih vzgledov!

Šustersič, ki igra v političnem življenju kranjskem prvo vlogo — na piščalko, je provzročil v nedeljo kot izboren socijalist, da so se začeli krščanski socijalisti gibati — od „Katoliškega“ proti „Narodnemu domu“. To gibanje med socijalisti je menda jedini vseh Šustersičev, vsaj pokrepčale so se njegove ovčice na tem izprehodu, kar jim pač vsakdo privoščič, če pomisli, da delajo in se trudijo čeli teden, ne da bi se le malo odpočile in razvedrile. V Gorici je pa isti dan reševal socijalno vprašanje kaplan K. približno tako-le: „Na jedni strani vse polno bogastva, na drugi pa reva in beda. Da se temu odpomore, postavila je sv. cerkev (mene na krmilo socijalistom? O ne!) večno

vsploh. Čistega dobička je bilo K 33:58, katere se je razdelilo: Bral. dr. v Dobravljah K 20 in skriljskemu K 13:58. Darovali so: za bralno in pevsko društvo v Dobravljah A. Vrčon K 1, Ant. Cigoj K 1, Ant. Hrobat K 1, Jos. Vrčon K 1; za Skrilje daroval A. Vrčon K 2, neznana oseba K 1. Vsem srčna hvala! Odbor.

Razgled po svetu.

Vladni načrti. — Razni dunajski listi poročajo o vladnih načrtih, ki si jih je načrtala za jesensko parlamentarno delovanje. Drž. zbor bo po „Deutschnat. Zeitg.“ sklican v času od 22. do 28. sept., drugi viri določajo sestanek že na 16. imenovanega meseca. V prvih dneh septembra se snidejo h kratkemu zasedanju nekateri deželni zbori, med temi posebno nižjeavstrijski in češki.

V tem kratkem zasedanju se prično v češkem dež. zboru spravnega pogajanja mej Čehi in Nemci. To delo prične vlada na ta način, da izloči iz čeških ozir. nemških zahtev najkločiveje točke ter jih predloži v pretrvs. Na podlagi izjav obeh strank bo vlada izdelala nekak načrt zakona, v katerem bo pokazala, kako naj se urede jezikovne razmere na Češkem in Moravskem.

V drž. proračunu za l. 1903., ki so ga že izgotovila posamna ministerstva, se je vlada, posebno v proračunu za naučno ministerstvo, že ozirala na nekatere zahteve češke oziroma nemške stranke.

Izvolitev deželnega odbora istrskega. V seji 10. t. m. se je izvršila volitev deželnega odbora, in sta bila za skupino kmečkih občin izvoljena: dr. Dinko Trinajstić odbornikom, dr. Matko Laginja namestnikom. Drugi odborniki so: Chersich, Tomasi in Cleva.

V dalmatinskem dež. zboru je poslanec Biankini ostro prijel namestnika Handla. Rekel dalje, da je obžalovati, da so se njihovi dedje bojevali proti Turkom v korist države in dinastije. Ako bi bili priznali tursko oblast, bi bili danes prosti kakor Bulgari in Srbi. Parlament dunajski je votiral že milijone, izpuščal pa Dalmacijo. Namestnik ne pozna ne jezika ne odnošajev v deželi... Avstrija in Ogerska sta zapriseženi sovražnici hrvaškega naroda... Nočemo biti ne Avstrijci ne Madjari, ampak Hrvatje!

Iz deželnega zbora tržaškega. — V seji 9. t. m. je poročal posl. Ravasini: Leta 1896. sti avstrijska in italijanska vlada sklenili pogodbo za recipročno brezplačno oskrbovanje bolnikov, ki so naseljeni v jedni ali drugi državi. Ta pogodba pa se naši občini niti naznanila ni, da-si je ona zelo interesirana na tej stvari. Deželni odbor se je že v juniju 1899. l. bavil s tem vprašanjem in je ozirom na to, da je imela pogodba stopiti v veljavo že oktobra istega leta, pozival vlado, naj prevzame del stroškov za one bolne laške podanike, ki se zdravijo v našem mestu in za katere, vsled nove pogodbe, ne bo več mogoče zahtevati, da bi italijanska vlada poplačala stroške. Občina

depolni besedici „Dalje prihodnjiti!“ Zalostnim srcem moramo zreti v najbližjo prihodnost. Sicer pravi sam kaplan, da je prihodnost negotova, toda kruta in hitra smrt ne vteče slovenskemu narodu, ako bodo pitali naše duše s tako hrano.

Interesantna notica je v zadnjem: „Primorskem Listu!“ Popisujeta se dva shoda v Ljubljani. „Prvi shod so imeli liberalci, zbobnali so z dežele, posebno iz Ljubljane, vse kar leze in kar gre. Bilo jih je do 900, med njimi 200 demokratov“ (sic!). Liberalci so zbobnali! Ni mogoče, to znajo le klerikavci, če jim posodi poslanec Jaklič svoj bobenček, znan iz deželnega zbora. Z dežele, posebno iz Ljubljane, kaj ne; Ljubljana leži namreč daleč zunaj na deželi ob hrvaški meji! Prišlo je vse, kar leze in kar gre! Kaj ne! Prišli so sami liberalci, klerikaicev ni bilo, ker ti ne lezejo in ne hodijo kakor drugi pametni ljudje, mogoče so padli na glavo in zdaj hodijo po glavah. Bilo jih je 900! Torej 900 ljudij pametnih, ki niso padli na glavo, ima Ljubljana in okolica! Bravo, „Primorski List“.

„Drugi shod so imeli klerikavci, pardon kršč. socijalisti, kakor pravi „Primorski List“. Bilo jih je 700. Pred „Narodnim domom“ se nekoliko ponagajali liberalcem, potem pa šli svojo ljubezen pokazat baronu Heinu.“ Bilo jih je 700! Gotovo, če je bil poročevalec „Primorskega Lista“ nakurjen in nabit, da je videl dvakratno vdeležbo. Ponagajali so

pa ni dobila na to nikakega odgovora in mora od 10. oktobra 1896. l. sama plačevati stroške za bolne laške podanike. Govornik je na to povdarjal, da so ti stroški znašali od 10. oktobra 1896. do 10. oktobra 1899. — torej tekom treh let — 443.000 kron. Posl. Ravasini je slednjič pozivljaj deželni odbor, naj najenergičneje zahteva od vlade, da bi poravnala vsaj del teh stroškov. To je nekaj nezaslišanege!

Dr. Gregorin je stavil interpelacijo glede slov. ljudske sole v Trstu, katero vprašanje se zavlačuje že toliko let.

„Gospodarska zveza“, o kateri smo govorili v tork, je dobila od vlade 10.000 K podpore za preteklo leto in 5000 K pogojno za tekoče leto.

„Gospodarska zveza“ se je odtujila, kakor smo zadnjič povedali, svojemu pravemu poklicu ter je nekaka veletrgovina, katere ost je obrnena v glavnem proti naprednim trgovcem, katere so sklenili bojkotirati se v večji meri nego se to doslej godi. Da daje vlada takemu društvu podpore, je nečuvno, kaže pa, kako so morali slepariti na Dunaju, da so ujeli te tisočake in kaže tudi, kako lahkomišljeno je udana vlada klerikalnim razdirajočim težnjam.

Precej presenelljiva je okoliščina, da je dana ta podpora prav sedaj, ko živimo se v občutkih iz skandalov v kranjskem deželnem zboru. Morda je imela vlada s to podporo nekak namen, pokazati stranki dr. Žlindre nekoliko dobrega lica, da bi se mu omehčalo srce ter bi postal bolj voljan, tako, da bi mogel delovati kranjski deželni zbor? Naj bo, kar hoče, jedno ali drugo, ali v vsakem slučaju je obžalovanja vredno, da je dala vlada „Gospodarski zvezi“ podporo, ker ta denar se ne porabi v prave svrhe, v katere bi se moral obrniti, marveč ta denar porabijo klerikalni državljani proti naprednim. Z denarjem vlade se bije gospodarski boj jednega proti drugemu! In takih namenov vlada ne sme podpirati. Zato pa je sveta dolžnost poklicanih činiteljev, da se upro taki brezvestni potratu, takemu podpiranju podjetja, katero je obrneno proti naprednim trgovcem, katere hoče uničiti. To je nov skandal naše vlade! Kaj takega pa je tudi mogoče edinole v Avstriji!

Laški kralj dospe jutri v Petrov dvorec na obisk ruskega carja. Vozil se je na Rusko preko Nemčije. Ostane carjev gest do četrtka. Pripravljene so velike slavnosti. Rusko časopisje pozdravlja najsimpatičneje prihod laškega kralja ter povdarja njega politično važnost.

Učiteljsko društvo za voloski okraj vabi na izredno glavno skupščino, ki bo 21. jul. v Šapjanah. Na dnevnem redu je med drugimi tudi točka: O urejenju mirovine učiteljev in učiteljic v Istri.

Časi se izpreminjajo. — V nekem tržaškem laškem glasilu, ki je vedno pisalo o Rusiji zaničljivo, čitamo med drugim:

„Med Avstrijo in Rusijo obstoji pisana pogodba. V tej pogodbi je natančno določeno delovanje obeh vlasti na Balkanu. Rusija

liberalcem! Kazali so jim dolge nosove, zmerjali jih na povelje Šustersičevo z besedami: „Požrešni uradniki! Lumpi, falotje, žlindre!“ Potem so pa šli, pardon, kako je to, par stavkov poprej pravi „Primorski List“, da je bilo vse, kar leze in hodi v „Narodnem domu“, zdaj pa piše v isti sapi, da so hodili tudi kršč. socijalisti. Ker se „Primorski List“ nikoli ne laže, si te stvari ne moremo drugače tolmačiti, kakor da so se zopet postavili na noge, ker so se spametili, da ne učinijo ničesar, ako hodijo po glavi. Šli so pokazat svojo ljubezen baronu Heinu. Z besedico „ljubezen“ misli „Primorski List“ gotovo „ljubice“, zdaj pa pomislite: 700 socijalistov s svojimi ljubicami, 700 parov je slo k baronu Heinu, socijalisti so mu pokazali svoje izvoljenke in — Hein je popokal od smeha. Pa je nekdo celo pisal v „Narodu“, naj se odpravi „Brivca“ in ustanovi salonski humorističen list! Ni treba! Saj imamo, hvala bodi klerikalni stranki, polno humorističnih listov: „Primorski List“, „Gorica“, „Zgodnja Danica“ itd. Čudim se le, da ima „Prim. List“ poseben predalček za dovtipce pod naslovom: „Za kratek čas“. Narobe svet! Pri „Prim. Listu“ je pač vse smešno, uvodni članki, podlistki in novice in le pri „pravih dovtipih“, ki nam bi morali služiti za kratek čas, se moramo jeziti in kisle obraze rezati!

Toda, živio „Brivca“ št. II.!

ni hotela početkom nič odnehati od svojega upliva, ki ga ima v balkanskih deželah. Slednjič se je ruski minister za zunanje stvari odločil, da za sedaj ne dovoli nikake spremembe na Balkanu.

Dunaj je zahteval, da bi se mu dovolila aneksija Bosne in Hercegovine, a Rusija je nasprotovala temu, ker Srbija in Črnagora hočeti povečati svoje meje.

Trozveza nima najmanjšega upliva na razvoj Rusije. Rusija je krepka moč, ki deluje z naravnimi silami, brez potrebe diplomatov. Vsi drugi narodi napredujejo v temi. Samo Rusija je ona država v Evropi, ki ve, kaj hoče in je jedina, ki zamore izvršiti svoj program. Na zapadu mora ona doseči neodvisnost vseh slovanskih narodov, na vztoku mora se raztegniti do morja. V tridesetih letih je prehodila pot desetih stoletij.

V tridesetih letih je osvobodila Srbijo in Bolgarijo iz turskega jarma; dosegla je velik moralen upliv v vseh slovanskih avstrijskih deželah; včeraj se si je podvrgla Mandžuriji; gospodarsko moč potegnila je nad Perzijo, Kitajsko in Japonsko, ki se tresajo pred Rusijo, Nemčija se moti, če misli, da bo mogla kedaj zasesti vztočno obal Adrije. Nepozabite, da tretji del Dalmacije je slovanski. Zjedno samo besedo Rusije bili bi rešeni vsi avstrijski slovanski narodi nemškega jarma.

Rusija ima dve moči: moč števila in moč denarja. Temu ne nasprotuje nič. Velika pridobitev je tudi bližanje Poljakov — njihovo združenje z Rusi.

Vprašanje samouprave južnega Tirola. — „Neue Freie Presse“ javlja iz Inomosta, da je odsek za avtonomijo dovršil svoje delo in da je z veliko večino vsprejel kompromisni predlog, po katerem nemške občine v italijanskem Tirolu, potem dolina Fassa, Ampezzo in Buchenstein ne bodo pripadale ne-nemski, ne italijanski sekciji, ampak se podrede skupnemu deželnemu odboru.

Deželni zbor ostane jednoten; poleg skupnega deželnega odbora in skupnega deželnega šolskega sveta se osnujejo po ena italijanska in nemška sekcija, prva v Tridentu. — Predloga o avtonomiji bi prisla na dnevni red deželnega zbora dne 17. julija. Predlogi odbora utegnejo biti vsprejeti z veliko večino. Avtentičnega pa se ne ve ničesar.

Vlada se brani laške zahteve o razdelitvi deželnega zbora v dve narodni kuriji. Da bi pripravila Laho, da odnehajo od te zahteve, ponuja baje posebno kompenzacijo. Če se namreč uprava šolstva razdeli, bi moral južni laški del nositi veliko večje breme za šolstvo, nego je nosi sedaj; nekje smo čitali, da za — ako se ne motimo — 300.000 kron več. To diferenco da je vlada pripravljena prevzeti, ako Lahi odnehajo od rečene zahteve.

Velike težave dela izlasti zahteva Nemcev, da se nekatere nemške enklave v laškem delu, posebno pa se dolina Fassa, podredi nemski sekciji deželnega odbora. Kakor kaže, hočejo Nemci vztrajati pri tej zahtevi, Lahi pa se — odločno upirajo temu.

Staroslovenska maša. — V nedeljo zjutraj je bila v trnovski župni cerkvi v Ljubljani staroslovenska maša, katero je daroval grško-unijatski župnik v Ricmanjih, g. dr. Požar, asistiral pa mu domači župnik, g. Ivan Vrhovnik. Maša je bila darovana

za god slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Prisostvovalo je masi jako mnogo občinstva iz najboljših narodnih krogov, na celu vsem odbornice Ciril-Metodove podružnice. Soglasna sodba vseh, ki so bili pri tej maši, je, da je slovenska maša naredila nanje utis, kakor ga latinska nikdar ne more narediti. „Sl. N.“

Redko drevo. — Na travniku posestnika Franja Kogovskega v Doleh nad Idrijo raste tisovo drevo (Taxus), katero meri v obsegu 3.44 m. Ta tisa je — kakor so se večaki izrazili — že nad 2000 let stara.

Volilna reforma na Švedskem. — Nova švedska vlada se je izrekla za enako volilno pravico mest in kmečkih občin. Vsak državljani, ki je dopolnil 25. leto ter zadostil vojni in davčni dolžnosti, ima pravico voliti.

Razne vesti. — Velikanski strijk premogarjev v Ameriki po poročilih iz Newjorka še vedno ni končan. Škode valed strijka je doslej 40 milijonov dolarjev. — Tolatj je po poročilih zadnjih dnij popolnoma okreval. — V Ameriko je odpotovalo s kolodvora v Ljubljani dné 7. t. m. 69 oseb. — V Kočah v Zilski dolini na Koroskem je bil v tork velikanski požar, ki je uničil pol vasi. Ponesrečilo je več oseb. — Lord Kitchener prispe v London danes 8 dnij. Za njegov sprejem se delajo velikanske priprave. — V Klmi je revolucija na dnevnem redu. Od 18 pokrajnih jih je v upor 9. Uporniki so požgali baje 37 mest. — Ogrsko železnisko ministerstvo se ustanovi baje že v najkrajši dobi. — V Mandžuriji razsaja kolera vedno bolj. V Inkanu je umrlo od 396 bolnikov 334. — Fortres v Solunu traja dalje. Občinstvo prebiva zunaj mesta; tudi vojaštvo se je izsulo. Panika velika.

Književnost.

Erotika. — Ivan Cankar. Nova izdaja. Založil Lavoslav Schwentner. Cena 2 K, po pošti 2 K 10 vin. Knjiga ima 103 strani. To je druga izdaja onih Cankarjevih pesmij, katere je doletela l. 1899. prečudna usoda. Pokupil je bil namreč ljubljanski škof celo zalogo ter jo sezgal. Knjižico, ki je tudi po zunanosti jako lična, toplo priporočamo.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporočila

pristna bela in črna vina iz vrvavskih, furlanskih, briskih, dalmatinskih in istarskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna

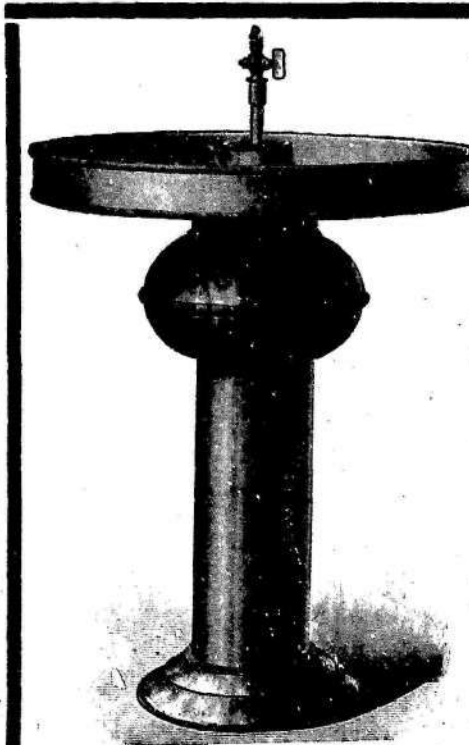
Hiša v Ajdovščini

z dvoriščem, vrtom in travnikom, na vrtu cvetličnjak, na dvorišču poslopje za hlev, je

takoj na prodaj

ali s 1. oktobrom v najem.

Legi ob državni cesti, en streljaj od železniške postaje. Stavba popolnoma primerna za večjo gostilno ali trgovino — Več v upravništvu „Soče“.

„Meduse“ SVETILKA

dá najceneje in najmočnejšo acetylen - razsvetljavo

na prostem.

Priporočamo vinogradnikom kot najvspešnejše sredstvo proti metulju

Cochylis (grozdni črv);

vlovi jih do 5000 v eni noči.

Edina zaloga za Goriško:

KONJEDIC & ZAJEC

trgovina z železjem

v Gorici, pred nadškofljo št. 5.

Trgovina modnega blaga!

J. ZORNIK GORICA

Moderce

Parizke zadnje novosti
kup se najbolj in najceneje pri
J. Zorniku Gorici, kjer se naj
dobro moje trgovine, stejem si
vse dobrih stvari, da sem
sretna in odlična, da sem
vse modrece kakor se vidijo
in je radi tega pri meni
vse modrece kakor se vidijo
vse modrece kakor se vidijo
vse modrece kakor se vidijo

Pozor!

Karol Draščik,
pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter objavlja solidno
postrežbo po jako zmernih cenah.

Čistilna voda

„Reale“

iz vrelov Mathias, lastnina

Henrika Mattonija v Budimpešti
je toplo priporočena od prvih tu- in
inozemskih zdravniških avtoritet kot
najbolje čistilno sredstvo. Odlikuje se
radi množine soli „Glauber“ in grenke
soli, katero ima v sebi ter s svojim
hitrim in dobrim učinkom.

Zaloga za Gorico:
Lekarna G. B. Pontoni.

Pozor!

Parna opekarna v Ilirski Bistrici
potrebuje

40-50 dobrih delavcev
za kopanje in prevažanje zemlje, katere takoj
vsprejme proti dobremu plačilu. Potni stroški
in stanovanje prosto. Delo traja do 15. no-
vembra t. l. Nadaljna pojasnila in vozni
listi se dobijo pri gosp. **Jos. Dekleva** v
Gorici Via Municipio št. 1.

E. LEBHERZ

Gorica

tovarna užigalice
priporoča prebivalcem Primor-
skega svoje izdelke raznih vrst
posebno izvrstne in zanesljive
užigalice

Apollo

Lekarna Cristofoletti v Gorici

Prave in edine želodčne kapljice
z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh
kapljic je nepre-
kosljiva - Te ka-
pljice **vredejo vedno**
prebavljanje, če se
jih dvakrat na dan
po jedno žličico
popije. **Okrepje po-
kvarjeni želodec**
storé, **da zgine v kratkem času**
omotica in životna lenost (mrtvost).
Te kapljice tudi storé, **da človek**
raji je.

Cena steklenici 60 vln.
Prodajajo se v vseh glavnih le-
karnah na svetu. Za naročitve
in pošiljatve pa jedino le v le-
karni

Cristofoletti v Gorici.

Varstvena znamka.

Koroški Rimski vrelec

najfinejša planinska kislá voda
izkušena ob vseh nahodih, po
sebno otroških, ob slabem prebavljanju, ob boleznih
na mehuru in ledvicah.

Zaloga: **Ed. Fonzari** v Gorici Via Vetturini, Caserma
in v vseh trgovinah z mineralnimi vodami.

Sloveči profesorji
medicine in zdravniki
priporočajo

Zinkuro za želodec
lekarnarja **Piccoli-ja**
v Ljubljani
dvornega zalagatelja
Nj. svet. papeža

kot sredstvo, ki krepi želodec, vzbuja tek,
pospešuje prebavljanje in odprje telesa pose-
bno zdravilna za one, ki trpe na zastaranem
zaprtju.

Tinkuro za želodec razpošilja lekarnar Piccoli
v Ljubljani v steklenicah z 12 steklenicami za
K 2-52, z 24 steklenicami za K 4-80, z 36 stekle-
nicami za K 7-00, z 70 steklenicami za K 13-00.
(Poštni paket pod 5 kg.)

Je v razprodaji v lekarnah v Gorici, Tol-
minu, na Primorskem, v Trstu, Istri in
Dalmaciji à 30 vln. steklenica.

JOSIP ROVAN
zalagatelj prve odlikovane kranjske eksportne pivovarne na par.
T. Fröhlich-a na Vrhniki.
Zaloga v Gorici - Rabatišče št. 20.

Priporoča se p. n. častitim gg. odjemalcem iz mesta in dežele. V zalogi ima
vedno sveže pivo kakor: „eksporno marčno“, „kranjski biser“ ter specialiteto
„Granat-Porter“.

Cene so kljub draginji ledu zmerne; postrežba vedno točna.

V podružni zalogi na Gorici pri „Rebku“, je za tamošnje naročnike vedno
sveže pivo s potrebnim ledom na razpolago.

Deželno doklado za goriško okolico plačam podvzetniku jaz, ter nimajo cen.
naročniki na to stran nobene obveznosti.

Ob enem tudi naznanjam slav. občinstvu, da se je tvrdka letos na moj nasvet
in zahtevo pri proizvajalci pivja strogo ozirala na tukajšnje zahteve glede okusa in
barve, o čemur se cen. rojaki z blagohotnimi naročili in poskušnjo lahko prepričajo.

Sprejemam tudi naročila na varavni led iz gozdnih jam (brezdnov) ter je istega
na razpolago 80 do 20 vozov po 25 metr. stotov. Cene po dogovoru.

Jensen-Cacaop

Železnato, redilno in okrep-
čajče sredstvo, tvori krv in
krep živce, je okusno in pre-
bavljajoče. Poizvé se lahko
o tem pri kakem zdravniku.

Glavna zaloga za Gorico: **Mirodilnica Anton Jeretič.**

Christofle & Co.
c. in kr. dvorni založniki

Heinrichhof Dunaj I. Opern Ring 5.

Težko posrebrnjeno
namizno orodje in posodje vseh vrst
(žlice, vilice, noži itd.)

Pripoznani najboljši izdelki izredne trpežnosti.
Največja izbéra najlepših modelov.

Ilustrovan cenik na zahtevanje.

Vsi Christoflovi izdelki imajo v jamstvo svoje iz-
virnosti vtisneno gornjo varnostno znamko in ime
Christofle.

Pristno kranjski
Laneno-oljnati firnež
prodaja
ADOLF HAUPTMANN
v Ljubljani.

Tovarna oljnatih barv, firneža, laka
in steklarskega kleja.

Ilustrovani ceniki so franko na razpolago.

Prodaja na debelo!

Prodaja na drobno!

Naznanilo.

Z ozirom na to, da se je pre-
selila c. kr. okrajna in okrožna sod-
nija, c. kr. davkarija in drugi uradi
v novo poslopje v Kapucinsko ulico, si
dovoljuje podpisani priporočati slavnemu
občinstvu na deželi svojo dobroznano
gostilno

„Pri zlatem križu“ (pri Lizi)
v Kapucinski ulici

katera je preskrbljena z dobro ku-
hinjo ter toči izvrstna bela in črna
domača vina. Preskrbljeno je s so-
bami za prenočišča ter s hlevi za konje
in vozove.

Svojim rojakom v mestu in na de-
želi se toplo priporoča udani

Ivan Katnik, lastnik.

Samo 5 kron

slane 4 1/2 klg na finejšega, pri iz-
delovanju poškodovanega, lepo-
dišečega **toaletnega mila** in
sicer dokler zaloga dopuša. —
Razpošilja proti povzetju ali naprej
poslanim zneskom **A. Felth.**
Dunaj, V/2 Matzleins-
doferstrasse 76.

Seidel & Naumannov
pisalni stroj „IDEAL“

Vzbuja senzacijo.

Jasna pisava od prve do zadnje črke.
Stroj je jako trpežen. Na močnem ministerjal-
nem papirju izdelá 4-6 iztisov, na kou-
ceptnem papirju 8-10, na tanjem papirju
12-16. Najvišje priznanje ter prva zmaga
amerikanske konkurence. — Zlata svetinja;
Berlin (maj 1901.)

Glavno zastopstvo za Avstro-Ogersko:
Heh. Schott & Donnath
Dunaj III.3. Heumarkt 9.
Iščejo se zastopniki za deželo.

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pisanim jamstvom
razpošilja na zasebnike
prva tovarna ur v Mostu (Brit.)
Hanns Konrad,
Izva ur ter zlatar — Most (Češko).
Dobra ura Rem. iz niklja fl. 3-75;
srebrna ura Rem. fl. 5-90; srebrna
veržica fl. 1-20; budilnik iz niklja
fl. 1-95.

Tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlate
in srebrne svetinje iz razstav ter tisoče priznanih
pisem. — Ilustrovan cenik nastoji!

Nova
kleparska delavnica
v Gorici,
ulica Sv. Antona št. 1.

Podpisani se toplo pripo-
roča svojim rojakom v mestu
in na deželi za izdelovanje
vseh kleparskih izdelkov,
kakor: cevij za vodo, žebe za
stavbe, kuhinjske priprave itd.
Prevzema tudi vsako pop-
ravo po zmernih cenah.
Zagotavlja točno postrežbo
udani

Karol Čufer,
klepar.